

G A Z E T T A

DE TRANSILVANIA.

ANUL

(KЪ ПРЕАНАЛТА БОИЕ).

AL VI-LEA

N° 96.

Brashov, 2. Dekembrie.

1843.

Трансилванія.

Брашов, 9. Декемвріе сгара пе ла 7 оре се възъ ши фок кэмпаит ла Кристіан ан дистрикта ачеста. Черіла ера админат ан партеа ачеса де пара чеа маре а фоклаші, каре ера преа млат спріжонітз де ши възт гроздав че сѳла асфел, ан кжт авіа те пстезі рззіма пе пічюаре. Кате касе вор фі арс ши пзнь ан кзтз пагъвз аѳ фзкът фсріозла элемент анкз н'ам прііміт офіціал, нічі кз шім, де с'аѳ аціят ачел фок прін нєгріжз, саѳ прін врео діеволевскз мзнь а шнші ом лісіт де концііунз.

Сібіу, 7. Декемвріе. Дѳнз анцііунцзрі сігъре шім, кз фостла одініорз Д. вѳргермаістер Волф, врзнд а кзлзторі кзтре Віена, аѳ мѳрїт ла Пешча ан 19. але трекътеї. Спре реантреціреа мацістратълаші де аічі се пзші атззі ла о ноз алевіре де сенаторї; — ан ѳрма кзрїа се ши алевсе кѳ мѳлцімеа гласцілор Д. Іосїф Арц каре нѳ дємѳлат се алевсе де віценотарїѳ.

Сєбеш, 3 Декемвріе. Антр'о порѳнкз гѳвїрніалз че сосї ерї ачі, се четї аналта антзріре а Л. М. ан прівінца алевцілор мацістратълаше фзкътє ла 1. Аѳгъст дін а. ачеста. Ачестз Л. антзріре кѳ атзта се веде а фі маї бїне венїтз, кѳ кзт нѳміції аргїзторї дела алевцереа лор анкоаче аѳ доведїт о дестерїтате че не фаче а нзздзждѳї, кз пзрерїле ноастре нѳ не вор ремзнеа дє шертє.

Унгарїа.

Дін комїтате. Країскла рескрїпт дін 12. Окт. нѳ анчєлтз а продъче дєссатерї серїоасє шї прін адѳнзрїле комїтателор. Дін ачєлєаш шнєлє сзнт де пзререа касєї депътацілор; де а ремзнеа пе лангз хотзржреа дін 20 ішнїє датз ан контра Кроацілор, алтеле іарзш даѳ арептате монархълаші кз аѳ пзшіт ла мїжлок аша прєкѳм ам възѳт. Аша антр'алтеле комїтатъла Комаром цїне кѳ діє-

та (27 Ноємвріє); дін потрїєз комїтателе Авѳшї шї Бач хотзржз а да інстръкції депътацілор ка, депътації Кроації сз фіє сѳфєрїці а ворєї атзвдатз саѳ лзтїнєщє саѳ шнѳрєщє дѳнз пазчєре.

Цара ромънеакъ.

Бѳкѳрєщї. Ан 19. Ноємвріє Мзрїреа Са Домнъла цзрїї Георгїє Д. Бїскєскѳ порнї ла Балахїа мїкз шї анѳме ан кзпїтала єї Краѳова.

Chronica.

Тѳрчїа. Константінопол, 8. Ноємвріє. Револуціа грєчєаскз анчїпе кѳ анчїтѳла а'ші прєсєра. іспрєвілє салє ан анвєчїнателє провінції тѳрчїї. Кѳ тоатє кз пзнь акѳм де шї аѳзім, кѳмкз антре бандїції рескѳлзторї че змєлз ан цїнѳтѳрїлє дела Іанїна шї Моностїр с'ар афла шї крєцінї мѳлці, капїї анєз а тѳрєѳрзторїлор прєкѳм шї партеа чеа маї марє дін трзншїї сзнт тѳрчї. Бєїї, саѳ капїї рескѳлацілор арнзѳці се вѳд пзнь акѳм а нѳ авєа алт скоп дікът рзпїрї фзрз де крѳцаре шї алтє блатззміції анпрєзнатє кѳ ачєлєа; Іар де кѳмѳа с'ар ампрїєна шї ар опера кѳ чеа лїгзтѳрз, де кѳмѳа ар анчєпє а се атїнчє крєцінїї де тѳрчї вѳлззмнзѳсє шїї прє ації, атзнчї ар фі де темѳт пєнтрѳ антрег пашалїкъла де мєлзззі, ба пєнтрѳ антреагз Тѳрчїа, прін ѳрмарє шї пєнтрѳ па чеа вѳрпєї. Поарта, карєа чєаркз а се арѳн ка ан брацєлє Францєї шї а внглітєрєї, нѳ єстє пѳцін мѳхнїтз пєнтрѳ асємєнєа катастрофє. Анцііунцзрїлє дін Грєчїа анкз нѳ сзнт анѳѳкѳрзтоаре пєнтрѳ дзнсє. Скандала чеа маї ноз аѳ прїчїншїт'о прєгзтїреа шнєї моції—чєрєрї—карє ар фі сз се пропѳїє ан цєнєрала адѳнарє а Грєчїєї, кѳмкз адїкз грєчїї вор пофті ка рєцєлє Отто сз нѳ сє ансємнє рєцє ал єлінілор, кѳм єра маї нїнтє, чї ал грєчїлор. Асємєнєа с'ар лѳа ачі де врзшмзшїє адєвзратз, кзнд адѳнарєа націоналз грєчєаскз ар прїїмі де вѳнє алевцірїлє че

реа фамиліеі домінітоаре де акъм, обвцінереа реліџеі поповласті ші амплинереа андаторірі-лор цінтітоаре асѣпра азторіеі-Статласті.

СПАНИЯ. Мадрид. Анциінузріле телеграфіче вестекс капітлалеа четзціі Барселона, кареа аѣ зрмат ан 21. Ноємврие. Ачестеа ера сінгѣрз анкз неанпзкатз кѣ челе ан тзмилате ан Спаниа дела о време анкоаче. Ан 22. кѣпрінсерз тѣрпеле рецінеі тоате фортзрелеа фѣрз нічі о грехтате. Ценерал-кз-пиганѣа словозі о порѣнкз, ан зрма кзрїа орї каре дін рескзлаці нѣ ва депѣне армеле ан рестімн де 6 оре, ва фі фіѣла морціі.

БРИТАНИА МАРѢ. Лондон, 21. Ноємврие. Процеса лѣі О'Коннеа н'аѣ пзшіт кѣ ні-мік ананте. Дѣпз ціріле челе маі нѣз дін 20. Анцелеѣем, кѣ ачела ан зрма смінтелеі фзкѣте, аре оз се десфіинцеѣе де тот. Ачестеа ва цінеа маі мѣлате зіле. — Тот кѣ че се кѣпрінде міністерїѣа дін Лондон акъм маі антересант, есте кавса Гречїеі, кареа кіамз лѣареа амінте ші а челор маі аѣерї діпламаці. Ачестз кавсз с'аѣ анзѣрат маі таре прїн пѣсечїѣнеа че'шї їа рѣсіа асѣпра челор антзмплате ан Атіна ла 15. Септемврие. Кзчі дѣпз „Тїмес“ се зіче, кѣ рѣсіа нѣ вреа нічі антр'ѣн кіп оз їа парте ла тѣрбіле гречешї. Солѣа рѣсекс ла кѣртеа де ачі Д. Брїѣнов аѣ фзкѣт кѣноскѣт діпламацілор озї соці дін Лондон, кѣмкз воїа обверенѣаѣї озѣ есте, ка оз се ретрагз дела орї че конферїнцз атїнгзтоаре де кавса Гречїеі, асеменеа порѣнкз аѣ прїїміт шї солѣа дела Парїс Д. Кїселѣф, ан зрма кзрїа ачестеа аѣ декїарат ан 12. Ноємврие домиѣлаї Гїѣзот, кѣ нѣ поате а се амїстекка антрѣ немік атїнгзторїѣ де Гречїа. Декїарареа ачестѣї дін зрмз аѣ пост ансоцітз шї де о скрїсоаре а міністрѣлаї мѣскзлїск Нїселроде, ан каре се зіче, кѣ ам-пзратѣа антрѣ атѣта ар фі де скзрїєїт асѣпра гречїлор, ан кѣт ар фі хотзрѣт, ка, де шї є антрє ачестеа доѣ нації ѣна шї ачелашї реліѣе, прїн зрмаре о фїніе маре, тотѣшї а-дѣкзнд времіле кѣ сіне, ка тронѣа гречекс оз аѣѣнѣ ла вѣдѣвіе, ел (ампзротѣа) нѣ ва анѣдѣї, ка оз се озїе кареа дін фами-ліа са пе ачела. Ретраѣереа рѣсіеі, ка ѣна дін челе тѣї пѣтерї окротїтоаре, де Бнглї-тера шї Франца аз матерїе де нѣз десїнаре, кѣ тоате кѣ цїм дін алте їсвоарз сігѣре, кѣмкз ампзратѣа рѣсекс ар фі зіе кѣ нічі одатз нѣ ва лїпсі а апѣра їнтереселеа челор де о реліѣе кѣ сіне, шї кѣ нѣ ва сѣѣерї нічі антр'ѣн кіп ѣміліереа дінастїеі домінітоаре а-стззї пе тронѣа гречекс. „Констїтѣціоналѣа“ фаче ачі рефлєксіа, кѣмкз тѣргзндѣсе рѣсіа дѣпз кіпѣа озє арѣтат, німік ар фі маі де дорїт, декзт ка Бнглїтереа шї Франца оз се алїзе маі стрѣнс ла олатз, довідїна тот-деодатз, кѣ пѣтерїле челе марї дін Ѣвропа

прїн о асеменеа декїараре а рѣсіеі, ар фі сло-воде а пзші ла нѣз комбїнзції, де кѣмѣа времеа шї антзмплатріле вїїтоаре ар пофтіо ачестеа. Анкз маі маре вазз, деѣѣаптз декїларареа рѣсіеі де а да Тѣрчїеі аѣѣ-торїѣ армат ла време кѣнд тѣрѣѣрзріле гречешї с'ар антїнде шї ла їнѣлелеа че стаѣ сѣпт неміѣлочіта обверенїтате а порціе. А-честз маре ангрїѣре дїн партеа мѣскалілор аз матерїе ла фелїѣрї де есплїкзрї, каре ної нѣ ле маі атїнѣем ачі, фїндѣнеа преа кѣно-скѣте дїн алте датѣрї; атѣта ансз адзогзм, кѣ їнтересла Бнглїтереі шї а Францеі прекъм шї їнтересла пзчії європене пофтіѣе кѣ тоа-тз сепїосїтатеа, ка тѣрѣѣрзріле гречешї оз се анпедече кѣ пѣтерї ѣніте, спре а нѣ пѣ-теа пзші песте хотарѣле регатѣлаї гречекс, спре а нѣ пѣтеа стрѣѣате пзнз ла Стамбул.

ФРАНЦІА. Парїс, 24. Ноємврие. „Мо-нітерѣа“ вестїѣе о нѣз бїрѣїнцз а армелор францезе ан Аѣѣр. Ан 11. але ачестеїа а-ѣѣнсе генералѣа францезѣ лагзрѣа калїѣї Сїді Бмбарек-Бен-Аллаѣ, каре воїа а се ам-прїѣна кѣ Абд-Вл Кадер. Пѣтереа лѣї стѣ-тзтоаре дін реѣзшїцелє маі мѣлтор бата-ліоне шї дін о парте де кавалерїе, с'аѣ ні-мічіт маі де тот: 400 осташї де а лѣї ре-масерз ан кѣмпла вѣтзлїеї шї 500 фѣрз прїншї. Бїтеаѣла Сїді Бмбарек, каре дѣпз Абд-Вл-Кадер ера чел маі ероѣ єзрѣат дїн пѣрїїле ачестеа, кѣзѣ ан фок; армеле лѣї шї тѣї стїаѣрї се адѣсерз ла Аѣѣр. — Ан прївїнцза чертеї че домнеѣе астззї ан Франца антрє клер шї ѣнїверсітате, четїм о кор-еспондїнцз фоарте фѣрѣмоасз, дїн каре, пентрѣ неаѣѣнѣереа колоанелор, єстрѣѣем нѣмаї кѣ-теа сентїнѣе: „Антрєбарїа анвзѣтѣрїї пѣ-блїче“ зіче корреспондентѣа, „есте кѣ тотѣа ампрѣнѣатз кѣ крїѣереа шї кѣлтївїереа омѣ-лѣї ан фамиліе, ан обѣе, ан бїсерїкз шї ан стат. Омѣа тѣрѣѣе оз фіе стѣпзн песте сіне, їар нѣ стѣпзніт де кѣтѣе алѣа, кѣчі чїл стѣпзніт есте о фїарѣ, о фїарѣ рѣнї-тоаре, ѣн демон. Феара, довідїонѣа, діаво-лѣа тѣрѣѣе скос дїн ом, ка оз фіе домн песте сіне шї песте фапте'шї. Тоате ачестеа л'аѣ кѣпрїнс пе ом дїн прїчїнз кѣ крїѣереа лѣї с'аѣ ленеїт, дїн прїчїнз кѣ ел аѣ ан-четат де а маі фі ом релїѣїос. Сїнѣрѣа лѣї даскал аѣ ремас астззї лѣѣеа педїѣїтоаре, поліціа, каре есте фоарте рѣѣ даскал де сѣ-флет шї де їнїмз. Де кѣмѣа фамиліа, обѣеа, бїсерїка шї статѣа нѣ вор да мѣна ла о-латз, пе зрмз не вом алїѣе нѣмаї кѣ доѣ їнстїтѣтѣрїї: прїнсоареа шї фабрїчїле. Адеѣз-рат есте, кѣ кѣлѣѣра моралз тѣрѣѣе оз фіе комѣнз де сѣс пзнз жос. Рѣдѣчїнїле єї сѣнт фамиліа, їар деєволтаре'аї бїсерїка. Шїлаа, моралѣа шї кредїнцз сѣнт дїн фїре лїгате антрє сіне. Шїлаа ан фамиліе шї прїн ачелє

кредінца ші моралѣ ан бісрїкѣ. Тоатѣ крещереа моралѣ требѣе сѣ фїе анкѣ де а касѣ релїѳїосѣ, кѣчї антр'алт кїн се сѣрпѣ фѣндѣзмѣнтѣл моралѣвѣ кѣре нѣ є чїва лѣмек чї спїрїтѣл. Фѣрѣ де адевр шї аретате, фѣрѣ ївїре шї євлавїе нѣ се поате сокотї морал пентрѣ попарѣ. Де ачї 8рмеѣзѣ, кѣ клерѣл ка орган ал бісрїчїї, требѣе сѣ їа парте ла морала кѣлтѣрѣ а оаменїлор. А скоате пе клер дїн шкоалѣ атѣта ар ансемна, кѣт ал єсїла дїн лѣмеа поїтївѣ.

Тїкѣлошїа шї фѣрѣделѣцїлѣ ан четѣцїлѣ челе маї.

Ної трїмїтем проповѣдѣторї, карїї сѣ адѣкѣ пе пѣгѣнїї цѣрїлор депѣртате ла кредїнцѣ, дар ан контра пѣгѣнїемѣлѣ чѣл авем апроале анїнтеа 8шїлор ноастре, антрѣ зїдѣрїлѣ кѣпїталелор ноастре нѣ лѣкрѣ нїчї 8н мїсїонарїѣ (проповѣдѣторїѣ) шї кѣт цїм ної, анкѣ нѣ с'аѣ анфїнцѣт нїчї о соціетате, спре а ашѣзѣ мїсїонарї антрѣ ачїї оаменї сѣрѣчї, десоменїцї, прїн феалїѣрї де крїме шї фѣрѣделѣцї анїѳосїцї ла трїапѣта чѣа маї апѣсѣ, карїї трѣїск ан пѣцїрїлѣ тїкѣлошїї, чѣ се афлѣ ан Лондон, Парїс, Берлїн шї Вїена. Кетїна скрїсе аѣвнѣзї кѣ колоаре фоарте вїї анфїорѣтоаре лїпѣсѣ, тїкѣлошїе шї неавїре а пласлор челор маї сѣрѣче дїн Берлїн. Пѣтемѣне анкѣ мїра де мѣлцїмеа крїмелор, чѣ се фѣпѣтѣск ан тоате зїлеле, шї кѣре се прїчїнѣск парте марѣ дїн лїпѣсѣ, дїн граѣла чѣа маї налт ал сѣрѣчїї? Нѣмѣрѣл ачїстор пролетарї*) креще дїн ан ан ан, ба ан 8нелѣ цїнѣтѣрї але внглїтерїї ан тїмп, де зїче анї с'аѣ шї андоїт, шї тотѣш фоарте пѣцїн се фаче пентрѣ стабїлїреа ачїстїї ансемнѣтоаре ївїрї, пентрѣ де аїї пѣне педекѣ, ка сѣ нѣ се лѣцїаскѣ.**) Пентрѣ оменїтате, пентрѣ 8н крещїнїсм практик, пентрѣ фачерї де вїне шї пентрѣ ївїреа де апроапелѣї єсте ла ної ан Вѣропа 8н кѣмп, кѣре ар трѣвї маї антѣїѣ лѣкрѣт ачї, апої чѣл стрѣїн дїн чѣлїлалѣ пѣрцї але лѣмеї. Ної авем ан мїжлокѣл соціетѣцїї ноастре чївїлїзѣте, сѣлѣватїчї кѣ мѣлт маї сѣлѣватїчї шї маї десоменїцї дїкѣт Ботокѣзїї шї Австралїї; антрѣ ачїїа ар трѣвї маї антѣїѣ

сѣ антѣмїїе прїчїнїї оменїреї проповѣдѣрїї. Полїцїа шї сїстїма де педѣпсе прѣкѣл єсте ачїеа ан Пенсїлванїа дїн Нордамїрїка нѣ сѣнт дїстоїнїче де а антѣкмї о проповѣдѣ моралѣ шї пе Ботокѣзїї ношрїї європїї, де аїї фаче мѣдѣларї фолосїторї шї чївїлїзѣцї пентрѣ Стат.

Дескрїпїлѣ челе анфїорѣтоаре чѣ маї фѣкѣт Боу Дїкен, деспре вїїаца шї фантїлѣ влѣселор челор стрїкатѣ, а хоцїлор шї а фѣкѣторїлор де реле дїн Лондон, сѣнт четїте ан тоате пѣрцїлѣ; тоатѣ лѣмеа кѣноаще картѣа тїтѣлатѣ „Ганїеле Парїсѣлѣ“ шкоалїлѣ сѣдїтоаре де крїме, пѣшерїлѣ челе анфїорѣтоаре але хоцїлор, крїпѣтѣрїлѣ оморѣторїлор, ан кѣре се афлѣ ла оалѣтѣ дрождїїлѣ шї лѣпѣдѣтѣрїлѣ а маї мѣлт ка трѣїзїчї — натрѣзѣчї мїліоне де оаменї ан четѣцїлѣ маї маї єсѣропене; ачїстѣ вѣзѣнїї мѣрѣшѣве ан кѣре цїме де влѣсѣтѣмацї ка шї о влѣтѣ кѣвїтоаре а чївнѣ де вѣрмѣлѣцї анвенїнацїї. Ачї вїне шї фѣрѣ де вѣїе антрѣбарїе: де нѣ сѣнт кѣмѣа ачїстѣа дескрїпїї преа вїї, нѣ кѣмѣа ар трѣвї спре чїнстѣа натѣрїї оменїшї шї а кѣлтѣрїї вѣакѣлѣ нѣстрѣ сѣ зїчем, кѣмѣкѣ афїлїѣ де оаменї, чѣ стаѣ маї жос де кѣт вїта, стрїкацї дїн кап пѣнѣн пїчїоаре, грїцѣшї пѣсте тоатѣ анкїпѣрїеа, нѣ се афлѣ нїкѣрї ан фїнцѣ, де кѣт ан антїнѣа пѣтѣре де фантасїе а ачелор скрїпїторї?

Аѣрѣре анѣсѣ, кѣ ачїшї аѣторї дескрїѣ нѣ маї адеврѣл гол шї лїмпѣде; єї нѣ ачїсѣ кондїїлѣ преа тѣре, нѣ трѣк пїсте мѣзѣрѣ; кѣчї ачїї хоцї, фѣрї шї оморѣторї трѣїск ан адевр шї амерїнцѣ соціетатїа, шї о прѣстїтѣцїе, деспре кѣрїа ної ан четѣцїлѣ вѣрманѣ челе мїжлокїе шї афѣрѣ ла царѣ, пентрѣ депѣртѣре, н'авем нїчї о їдїе, се афлѣ ан фїнцѣ ла Лондон, Парїс, шї де нѣ шї ан асемнѣа град фїїнд четѣцїлѣ маї мїчї, анкѣ шї ан Вїена шї Берлїн ба анкѣ шї ан алѣ кѣтїва четѣцїї. Сѣ чїтїаскѣ омѣл нѣмаї картѣа новїлѣлѣї Дѣшѣтѣл траѣсѣ ан лїмеа вѣрманѣ. спре а се анфїора шї а трѣмѣра. Кѣнд се ва пѣшї одѣтѣ дїн парѣа статѣлѣї ан контра 8нїї асемнѣа чїлѣ, нѣ прїн полїцїе, нїчї прїн мїжлоачѣ палїатїве (кѣпїрїтоаре), чї дїн ївїре кѣтѣре оменїре шї органїсѣнд?

(Ба 8рма.)

Кѣрїлѣ хѣртїїлор.

Вїена 30 Ноемв. кѣ прѣцѣл де мїжлок:
 Облїгѣцїїлѣ статѣлѣї кѣ 5 процент ан м. к. 110⁷/₈
 їарѣш, кѣ 4 процент ан м. к. 100⁷/₈
 їарѣш, кѣ 3 процент ан м. к. 76¹/₂
 Ампрѣмѣтѣл дїн а. 1834 а 500 ф. м. к. — —
 їарѣш, дїн а. 1839 а 250 ф. м. к. 291⁷/₈
 їарѣш, дїн а. 1839 а 50 ф. м. к. 58³/₈

*) Пѣрѣтѣторї де челе маї маї грѣтѣцїї єсте зїчѣре латїнѣ чѣ ансемна пе солѣдѣцїї чѣї маї сѣрѣчї ал Ромїї.

**/ Ба Англїа с'аѣ анчѣркат а фаче мѣлт, а трїмїте колонїї ан Асїа, Амерїка, Афрїка шї Австралїа, — єшїрѣ анѣсѣ машїнїлѣ, вѣпорѣл ш. а. шї лѣбарѣ лѣкрѣл дїн мѣнїлѣ оаменїлор.